

Le Curé de Village; huizen met luifels, roestige uithangborden, hooge muizige zolders, breeden haard, kleine groene vensters, en op het voetpad tonnen en karnvaten. Enkele malen heeft Meryon panorama's geëetst. Een van zijn meesterstukken — Baudelaire bewonderde het zeer — is het gezicht in vogelvlucht op San Francisco, werk dat hem door twee bankiers besteld was en dat hij op ongeveer een meter breedte uitvoerde, *besogne longue, ardue, ingrate* zegt hij in een brief aan Burty. Het is een mooi stuk door zijn harmonische verhoudingen en de haarfijne preciesheid der bijzonderheden, daarbij decoratief opgevat met een paar allegorische figuren in den ouden stijl. In 1864, vier jaar voor zijn dood, tusschen twee opsluitingen te Charenton, schiep hij, insgelijks op bestelling van vrienden die hem graag afleiding gaven, Le Collège Henri IV, vreemde mengeling van topografische nauwkeurigheid en fantastische verbeelding. Het gezicht is genomen uit de lantaren van het Panthéon. Het geheele complex is dus van een groote hoogte gezien, het College als een klooster met de strenge symmetrische panden, omringd van tuinen; op een der varianten is het begrensd door een woelige zee en fantastische rotsen gelijk in de landschappen van Patinir en Mostaert. Op het voorplan eenige figuurtjes, hollend en dansend, en een centaur.... fantazie die Meryon aldus toelichtte: *l'auteur, simple et faible interprète en cela d'opinions plus générales, y ayant placé (si inférieure que puisse être la présente oeuvre), outre les personnages donnant l'idée de la vie qui anime ordinairement cet asile, quelques autres figures, ou groupes allégoriques, par lesquels il s'est proposé d'exalter les vertus et les exercices du corps sanctionnés par l'expérience et la sagesse humaine; car il appert présentement que cette école, si dure soit-elle, nous a été imposée en ce monde par le Créateur, à nous tous qui tenons à conserver une organisation forte, pure en notre dignité enz....* Men hoort het profetisch geluid van *Enfantin* en *Bazard*.

Hoe schilderachtig ook in zijn romantische etsen van duistere stegen en bouwvallige huizen, hoe voornaam in zijn stijlvolle vedute in vogelvlucht, toch is Meryon op zijn grootst in de massieve architecturen van paleizen en bruggen. Uit de nauwe straten keert hij telkens weer terug naar de Cité die zoo rijk is aan perspectieven op de Seine-armen, naar de vele bruggen die dicht op elkaar volgen, Pont Notre-Dame, Pont-au-change, Pont-neuf. De ronding der arkaden, de donkerte der gewelven, de spitse wiggen der pijlers, de horizontale strakke ruggen der bruggen, de schuine wanden der kaaien, de hypothenusen der hellende kaaien, de opblokkende massa's van torens, paleizen, ministeries, gerechtshoven en hallen, dat was de wereld die hem bevredigde en die hij construeerde in een spel van driehoeken, cylinders, kegels, pyramiden, cubussen en prisma's. Uit schrille belichtingen en zwarte slagschaduwen,